

**Vyhodnocení
13. ročníku česko-slovenského projektu
pro základní školy a osmiletá gymnázia**

***Záložka do knihy spojuje školy:
Můj literární příběh čeká na Tvé přečtení***

Knihovna Jiřího Mahena v Brně ve spolupráci se s Národným inštitútom vzdelávania a mládeže v Bratislave vyhlásili **při příležitosti října jako Mezinárodního měsíce školních knihoven 2022** pro základní školy a osmiletá gymnázia **13. ročník česko-slovenského projektu Záložka do knihy spojuje školy: Můj literární příběh čeká na Tvé přečtení.**

Cíl česko-slovenského projektu

Cílem česko-slovenského projektu bylo **navázání kontaktů mezi českými a slovenskými základními školami a osmiletými gymnázii a podpora čtení** prostřednictvím výměny záložek do knih. Žáci vyrobili záložku do knihy, na které libovolnou technikou ztvárnili téma česko-slovenského projektu ***Můj literární příběh čeká na Tvé přečtení*** a vyměnili si je s partnerskou školou ze Slovenské republiky. Výměnu záložek využily školy k navázání spolupráce, kontaktů nebo poznávání života žáků na Slovensku a v České republice a zároveň i jako průřezové téma do Školního vzdělávacího programu nebo jako součást dalšího školního projektu.

Průběh česko-slovenského projektu

České školy, které se chtěly zúčastnit projektu, **vyplnily do 24. září 2022 elektronickou přihlášku** zveřejněnou na webové adrese Knihovny Jiřího Mahena v Brně. Na základě zpracovaných údajů z elektronických přihlášek z České a Slovenské republiky vytvořila Slovenská pedagogická knižnica **520 partnerských dvojic** s přihlédnutím na druh a typ školy a počet žáků. Z uvedeného počtu bylo 380 partnerských dvojic vytvořeno mezi českými a slovenskými školami a 140 partnerských dvojic mezi slovenskými školami, a to z důvodu menšího počtu přihlášených českých škol. Ve dnech 29. a 30. září 2022 zaslala Národný inštitút vzdelávania a mládeže kontaktní údaje každé partnerské dvojici spolu s podrobnými pokyny o realizaci česko-slovenského projektu. Zúčastněné partnerské dvojice informovala o tom, že vzájemná komunikace, výměna záložek i navazování přátelských kontaktů bude jen v jejich kompetenci. Termín ukončení výměny záložek byl stanoven na 31. října 2022. Termín zaslání dobrovolné zpětné vazby byl stanoven na 16. listopadu 2022.

Vyhodnocení česko-slovenského projektu za Českou republiku

Do projektu se přihlásilo 1 040 škol s celkovým počtem 119 937 žáků, z toho bylo 380 českých škol s celkovým počtem 36 149 žáků a 660 slovenských škol s celkovým počtem 83 788 žáků.

Vyhodnocení česko-slovenského projektu za Českou republiku bude zveřejněno na webovém sídle Knihovny Jiřího Mahena v Brně (www.kjm.cz).

Výběr z dobrovolného hodnocení projektu spolu s fotografiemi z průběhu výroby záložek anebo s fotografiemi se samotnými nejkrásnějšími záložkami bude zveřejněn a dostupný na této webové adrese:

<https://www.kjm.cz/zalozka-spojuje>

Výroba záložek

Žáci vyráběli záložky rozmanitých tvarů, různých velikostí a s pomocí rozmanitých technik na letos zadané téma *Můj literární příběh čeká na Tvé přečtení* v průběhu vyučování, ve školním dětském klubu, v rámci kroužkové činnosti nebo ve školní knihovně podle svých možností, dovedností a věku..

Při tvorbě se nezřídka inspirovali žáci ústředními postavami právě čtených či jimi velmi oblíbených knih. Žáci z nižších ročníků ztvárňovali na svých záložkách většinou pohádkové postavy z knih, výjevy z příběhů či oblíbené filmově-knižní hrdiny. Žáci z vyšších ročníků a mladší gymnazisté se nechali inspirovat motivy abstraktními, fantazijními, ale rovněž motivy s knižními hrdiny. Mnohé školy si zpestřily výrobu záložek návštěvami knihoven či dalšími aktivitami podporujícími čtenářství – čtenářským klubem, čtenářskými besedami, soutěží či si dohledávali informace o sousedním státu a spolupracující škole na internetu a následně se získanými informacemi pracovali v hodinách, vyplňováním tematických pracovních listů apod. Některé školy si udělaly výlet do místní knihovny nebo dokonce do galerie výtvarného umění, kde si prohlédly výstavu knih a knižních obalů. Z doprovodných aktivit lze jmenovat i scénická čtení, která tvořila vždy skupina starších žáků pro své mladší kamarády z prvního stupně, výstava mezinárodních záložek z celého světa, projekt Cesta do knihy a mnohé další.

Inspirace: *„Využili jsme projektu a propojili výtvarku s hodinami slohu a literatury. V literatuře jsme probrali známé příběhy a různou inspiraci na tvorbu záložek, které vznikaly ve výtvarce. Zároveň jsme sestavili seznam knížek, které žáci doporučili dětem z partnerské školy. Ve slohu jsme pak ke každé záložce napsali průvodní dopis a připojili to. Žáci na každou záložku s dopisem vytvořili speciální obálku, aby to nebyl chaos. Nakonec jsme ještě připojili informace o Unhošti (opět utvořili žáci).“ (ZŠ Unhošť, Gabriela Fraj)*

Výměna záložek

Většina škol do balíku se záložkami přibalila i dárečky pro slovenské přátele, v balících se pak objevovaly např. i přátelské dopisy od školních koordinátorů či přímo od dětí.

Někteří partneři pak také navazují další spolupráci a udržují živý kontakt. Školy ve většině případů záložky od slovenských přátel rozdávaly dětem, které na ně často netrpělivě čekaly. Mnohé také napsaly o průběhu letošního ročníku projektu na webové stránky školy. Více škol se dohodlo se svou přidělenou partnerskou školou, že zůstanou v přátelském kontaktu a budou hledat nové způsoby spolupráce, např. v organizování výměnných pobytů českých a slovenských žáků nebo školních výletů na Slovensko, nebo naopak do České republiky.

Jak vypadal obsah jednoho z balíčků, se můžeme dočíst například v této zpětné vazbě: *„Do balíčku jsem přidala informace o naší škole a našem městě ve formě desek s letáčky, pohlednice naší školy, několik pexes se zvířaty v našem bioparku (máme tu pštrosy, sovy, klokany, opičky,...) i ostny z našich dikobrazů, několik propisovacích tužek s logem školy. Bohužel, nějak jsem letos úplně zapomněla fotit, takže obrázky žádné nemám. Část žáků zpracovala záložku jako ilustraci ke své oblíbené knize, část jako překvapení pro slovenské žáky, které si teprve musí ze záložky vybalit, v každém případě šlo o prezentaci konkrétní knihy, kterou četli.“ (Gymnázium Teplice, Radka Manáková)*

Co se týká množství vyráběných záložek, je to vždy o domluvě mezi partnerskými školami: „Naše škola se už několik let zúčastňuje projektu "Záložka do knihy spojuje školy". Těšíme se vždy, jakou školu nám přidělí, a jak daleko naše záložky poputují. Spolupráce s partnerskou školou byla příjemná a bez problémů. Záložky doputovaly k nám těsně před školními prázdninami, a tak naše děti potěšily teprve až po jejich návratu zpět. Dostali jsme i několik záložek navíc a tak jsme mohli též udělat radost žákům první třídy, kteří se letos do projektu nepřihlásili. Byli stejně nadšení, jako my třetíci. Záložky byly vtipné, rozmanité, zkrátka moc pěkné. Už teď se těšíme na další ročník. (ZŠ Třebotov, Marcela Roll)

Několik z vyjádření zapojených škol:

Se slovenskou partnerskou stranou jsme se vzájemně představili, předali jsme si informace o škole a o historii obce, ve které žijeme. Z obou stran zazněl názor, že přestože nyní Češi a Slováci žijí ve dvou oddělených státech, historické a kulturní pouto mezi námi je stále silné. I v průběhu samotného procesu výroby záložek jsme spolu se slovenskou kolegyní komunikovaly prostřednictvím mailů, domluvily jsme se na termínu odeslání balíčků. Naše škola obdržela velký balík nádherných záložek, které nám budou inspirací do příštího projektu. Také byly přiloženy další informativní materiály o škole a milý dopis, adresovaný celému našemu učitelskému sboru.

Dovolte mně poděkovat za tento projekt, který nám přinesl nové přátele ze Slovenska, z obce Lednica. Určitě zůstaneme i nadále v kontaktu a vzájemně se budeme ozývat i mimo projekt. (ZŠ Mikulčice, Jitka Al Farová)

Vážení a milí přátelé z projektu "Záložka do knihy spojuje školy", chtěla jsem Vám s radostí oznámit, že jsme odeslali do naší partnerské školy v Krupině 75 záložek, které naše děti v Dětské nemocnici v Brně s láskou malovaly a práce je moc bavila. Zavázali jsme se, že vyrobíme 30 záložek (10 za 1. stupeň, 10 za 2. stupeň a 10 za středoškoláky), ale nakonec jsme záložek odeslali 75 celkem (35 za 1. stupeň, 25 za 2. stupeň a 15 ze středních škol). Jsme vám za tento projekt moc vděční – myslíme na přátelství, na to, že uděláme někomu radost, věnujeme se knihám a s láskou malujeme... váš projekt nám přináší velkou radost! Jsme vám za něj velmi vděční!!!

(Mateřská a Základní škola při FN Brno, Jana Čalkovská)

Mateřská a Základní škola při FN Brno

Balíček se záložkami pro naši partnerskou školu v Pozdišovcích jsme odeslali a už také máme záložky od slovenských kamarádů. Děkujeme za tuto skvělou myšlenku. Letos jsme se účastnili úplně poprvé a celý měsíc jsme si nesmírně užili. Dětem jsem četla z knih Kdo krade dětem čtení a Pinocchia. Každé čtení děti tvořily záložky a poté řešily úkoly propojené tvoření+čtený text. Záložky děti z rubové strany opatřily zašifrovaným textem jména autora knihy a názvem knihy. Každý žák také napsal slovenskému kamarádovi dopis. Sama jsem se nechala dětmi inspirovat a vyrobila jsem pro kolegyni na Slovensku záložku. Děti mi říkaly, že by to paní učitelce bylo líto 😊

Celý projekt byl báječný, hodnotím ho velice pozitivně. Děti se seznámily se slovenštinou, virtuálně jsme se podívali do školy v Pozdišovcích, děti pracovaly se zaujetím, seznámily se s novými knižními kamarády...

Těšíme se na příští ročník.

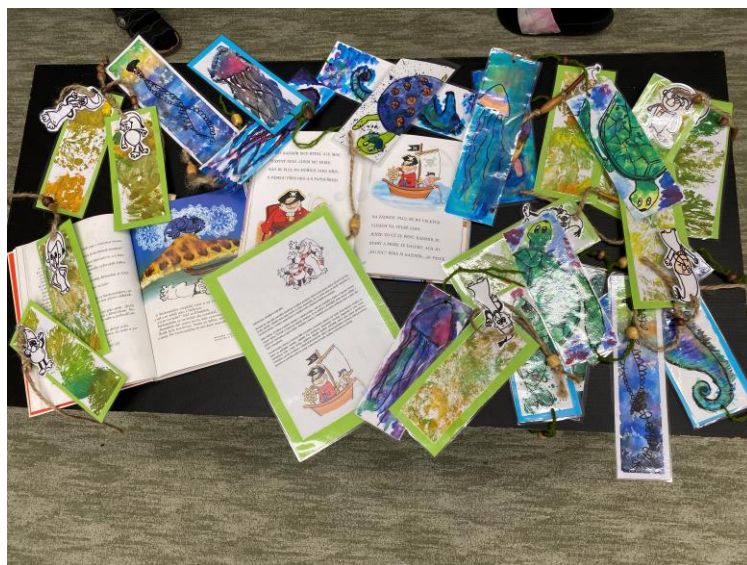
(ZŠ a MŠ Tatce, Kateřina Čábelková)

Záložky jsme po dohodě s žáky vyráběli ze starých vyřazených knih, které už se úplně rozpadaly, takže už by příliš nešly číst, stala se z nich vlastně nepotřebná věc, kterou jsme se rozhodli recyklovat. Spojili jsme tedy výrobu záložek s povídáním o těchto knihách a s osvětou v oblasti recyklace a znovuvyužití nepotřebných věcí. Výroba záložek nebyla přímo doprovázena doporučenými čtenářskými aktivitami, neboť mnohé z aktivit zapojujeme do výuky nezávisle na tomto projektu. Např. oborové čtenářské lekce, čtenářské dílny, čtenářské burzy, čtenářské zápisy/karty/listy, tvořivé činnosti spojené s čtením textu, tematické čtení, hlasité předčítání, besedy o přečtených knihách, čtení deváťáků (na dobrou noc) ve školce, dramatizace textu, recitace, tvorba vlastních textů, nebo ilustrací k textu atd.

(Základní škola a Mateřská škola, Hora Svaté Kateřiny, okr. Most, Lucie Hájková)

Celá myšlenka projektu propojit děti ze Slovenské a České republiky je úžasná a přináší dětem pocit, že netvoří něco jen tak, ale pro kamarády, kterým chtějí i na dálku udělat radost a zároveň se těšit na záložku, která urazí takovou dálku a přinese radost zase nám. Vidíme v projektu velký smysl a poslání, propojení různých světů, osobních zkušeností a přístupů. Vede děti nejen k dalšímu vztahu ke čtení, ale také myslet i na druhé a dělat jim radost. Knihy by se měly pro děti stát velkou součástí jejich světa a záložka je v tomto světě velkým pomocníkem.

(Základní škola Kunratice, Praha 4, Ilona Zapletalová)

ZŠ Vrážné

Přínos česko-slovenského projektu

Výměna záložek pomohla slovenským a českým pedagogům, ale i dalším zaměstnancům hravou a zábavnou formou získat žáky pro aktivitu čtení, taktéž podpořila jejich dobrý vztah ke knihám a ke školní knihovně a motivovala je, aby si knihy vybírali podle svých čtenářských zájmů. Rovněž jim pomohla vytvářet přátelská společenství, v nichž s radostí a nadšením pracovali, povídali si o přečteném a navzájem si doporučovali knihy od českých a slovenských spisovatelů.

Výměna záložek taktéž podpořila u žáků kreativitu, tvořivost a fantazii a zušlechtila i jejich morální hodnoty. Zároveň umožnila školám, aby navázaly vzájemnou spolupráci a poznaly historii, kulturu či regionální zvyky v obou republikách. **Přidanou hodnotou česko-slovenského projektu bylo na jedné straně oživení vyučovacího procesu**, podpora mezipředmětových vztahů, rozšíření vědomostí žáků z českého jazyka a literatury, vlastivědy a zeměpisu. Na druhé straně i výrazné zapojení žáků s mentálním postižením, žáků pocházejících ze sociálně nebo jazykově znevýhodněného prostředí, kteří mimo školní prostředí nemají přístup ke čtení knih.

Na projektu je základním kamenem potřeba sdílet radost, své zážitky z četby, utužovat dobré vztahy se svými bližními a poznávat nové, otevřít se možnostem, které čtení a projekt poskytují. Vše uvedené se naplnilo, učitelé měli možnost sdílet své zkušenosti se svými slovenskými protějšky, děti získaly krásné, ručně a ze srdce vyrobené dárkové záložky od svých nových (i stávajících) slovenských kamarádů a učili se vzájemné pomoci a podpoře v jejich vlastním snažení.

Poděkování

Naše upřímné **poděkování patří všem, kteří se dobrovolně a s radostí zapojili do česko-slovenského projektu a podíleli se na jeho přípravě, propagaci, realizaci a hodnocení** v České a Slovenské republice.

Dále děkujeme všem českým a slovenským pedagogickým pracovníkům i nepedagogickým zaměstnancům za přijetí přidělené partnerské školy, za skvělou koordinaci projektu na své škole a za korektní a přátelskou komunikaci s partnerskou školou. Též jim děkujeme za jejich nadšení, volný čas a úsilí, které věnovali usměrňování svých žáků po dobu výroby záložek a za zprostředkování výměny záložek. Osobně jim děkujeme za všechny inspirativní a tvořivé aktivity, které zrealizovali na podporu čtenářství.

Zcela bezpochyby jim patří náš vděk, obdiv a úcta.

Speciální poděkování

Náš upřímný **vděk patří i českým a slovenským žákům základních škol a osmiletých gymnázií** za to, že se opět **staly neobvyklými posly přátelství a dobrosrdečnosti** a využili své nadšení, nadání a talent k ušlechtilému cíli, jímž sebevzdělávání a vzdělávání druhých je, a že vytvářeli živá přátelství nejen v rámci svých tříd, ale i mezi školami.

Zvláštní poděkování

Zvláště chceme **poděkovat všem slovenským školám, které s pokorou přijaly za svého partnera v česko-slovenském projektu přidělenou slovenskou školu.**

Poděkování slovenskému partnerovi

Srdečné díky patří **Národnímu inštitútu vzdelávania a mládeže v Bratislave** za možnost společně realizovat česko-slovenský projekt. Jmenovitě bychom rádi poděkovali slovenské koordinátorce Mgr. Rozálii Cenigové, metodičce a hlavní odborný garant česko-slovenského projektu, za její velkorysost, vstřícnost, empatický přístup a korektní jednání a v neposlední

řadě za její profesionalitu a lidskost, díky čemuž se pracovní záležitost stala přátelskou záležitostí.

Gymnázium Krnov

Vypracovala

Mgr. Pavlína Lišovská, koordinátorka české strany česko-slovenského projektu (3. 12. 2022)

Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Koblížná 4, 601 50 Brno

Tel.: 542 532 146, e-mail: cdc@kjm.cz

www.kjm.cz

Organizátoři:

